

LES INFÀNCIES DE ZÉNON

Feia vint anys, Zénon havia vingut al món a Bruges a casa d'Henri-Juste. La seva mare es deia Hilzonde, i el seu pare, Alberico de' Numi, era un jove prelat descendent d'un antic llinatge florentí.

Messer Alberico de' Numi, amb els seus cabells llargs i l'ardor de la primera adolescència, havia brillat a la cort dels Borja. Entre dues curses de braus a la plaça de Sant Pere, es complaïa parlant de cavalls i de màquines de guerra amb Leonardo da Vinci, enginyer de Cèsar en aquella època; després, en l'esclat ombrívol dels seus vint-i-dos anys, formà part del petit nombre de gentilhomes joves els quals l'amistat apassionada de Miquel Àngel honorava tant com un títol. Tingué aventures que s'acabaven amb el punyal; començà una col·lecció d'antiguitats; una aventura discreta amb Giulia Farnese no perjudicà la seva bona fortuna. A Sinigaglia, les seves astúcies, que ajudaren a fer caure en el parany on van morir els adversaris de la Santa Seu, li guanyaren els favors del Papa i del seu fill; gairebé li prometeren el bisbat de Nerpi, però la inesperada mort del Sant Pare retardà aquesta promoció. Aquesta decepció, o potser un amor contrariat, secret que mai no es conegué, va llançar-lo tot sencer cap a la mortificació i a l'estudi.

Primer es va creure que era un estratagema ambiciós. Tanmateix, aquest home desenfrenat va ésser pres per un furiós delit d'ascetisme. Se'l creia vivint a Grottaferrata, a l'abadia dels monjos grecs de Sant Nil, enmig d'una de les solituds més aspres del Laci, on preparava en la meditació i la pregària una traducció llatina de la *Vida dels Pares del Desert*; calgué una ordre expressa de Juli II, que apreciava la seva intel·ligència seca, per fer-lo decidir que seguís, en qualitat de secretari apostòlic, els treballs de la Lliga de Cambrai. A penes arribat prengué en les discussions una autoritat tal que superava la del legat mateix. Els interessos de la Santa Seu pel desmembrament de Venècia, en els quals potser no havia pensat ni deu vegades a la seva vida, ara l'ocupaven per complet. En els festins que es feien durant els treballs de la Lliga, Messer Alberico de' Numi, embolcallat de púrpura com un cardenal, feia valer aquesta distinció seva, inimitable, per la qual les cortesanes de Roma l'anomenaven l'Únic. Va ser ell, qui, posant la seva paraula ciceroniana al servei d'una fuga sorprenent de convicció, en el transcurs d'una controvèrsia aferrissada, s'emportà l'adhesió dels ambaixadors de Maximilià. Després, ja que una carta de la seva mare, florentina aferrada als diners, li recordava alguns crèdits per cobrar dels Adorno de Bruges, decidí que recuperaria immediatament aquestes quantitats tan necessàries a la seva carrera de príncep de l'Església.

A Bruges, va instal·lar-se a casa del seu agent flamenc Henri-Juste Ligre, que li oferia l'hospitalitat. Aquest home gras era un fervent d'Itàlia fins al punt d'imaginar que, durant una d'aquestes viduitats transitòries que sofreixen les dones dels marxants, una de les seves rebesàvies havia parat l'orella, segurament, a les paraules d'algun traficant genovès. Messer Alberico de' Numi va fer que el seu amfitrió suportés les despeses dels seus gossos, falcons i patges, per consolar-se que només el paguessin amb més lletres sobre els Herwart d'Augsburg.

Adossada als magatzems, la casa Ligre era portada amb una opulència principesca; s'hi menjava bé; s'hi bevia encara millor; i malgrat que Henri-Juste no llegia més que els registres de la draperia, s'honorava de tenir-hi llibres.

Sovint ací o allà, a Tournai, a Malines on avançava diners a la Regent, a Anvers on acabava d'associar-se a parts iguals amb l'audaciós Lambrecht von Rechterghem per al comerç del pebre i altres articles d'ultramar, a Lió on s'estimava més resoldre personalment les transaccions bancàries a la fira de Tots Sants, confiava el govern de la casa a Hilzonde, la seva germana petita.

Tot seguit, Messer Alberico de' Numi va enamorar-se d'aquesta jove de pits menuts, de rostre afilat, que semblava sostinguda per la rigidesa dels brocats de vellut que la vestien i que lluia els dies de festa joies que una emperadriu hauria pogut envejar. Parpelles nacrades, gairebé roses, encastaven els seus pàl·lids ulls grisos; la seva boca, lleugerament inflada, semblava sempre estar a punt d'exhalar un sospir o el primer mot d'una pregària o d'un cant. I potser desitjava despullar-la només perquè era difícil imaginar-la nua.

Un vespre que nevava, que feia somniar més encara llits ben calents en cambres ben tancades, una minyona subornada va introduir Messer Alberico a l'habitació on Hilzonde es passava segó pels cabells llargs i crespats que la vestien com un abric. L'infant es cobrí el rostre, però sense lluita lliurà als ulls, als llavis, a les mans de l'amant el seu cos net i blanc com una ametlla pelada. Aquella nit, el jove florentí begué a la font segellada, domà els dos cabrits bessons, va ensenyar a aquella boca els jocs i les gràcies de l'amor. A l'alba, una Hilzonde finalment rendida s'abandonà tota sencera, i al matí, gratant el vidre blanc de gel amb la punta de les ungles, va gravar-hi amb el diamant

d'un anell les seves inicials entrelaçades amb les del seu amant, marcant així la seva felicitat en aquesta substància prima i transparent, fràgil, és cert, però ben poc més que la carn i el cor.

Llurs delícies augmentaven amb tots els plaers del temps i del lloc: músiques refinades que Hilzonde executava en el petit orgue hidràulic que el seu germà li havia regalat, vins amb molt condiment, cambres calentes, passejades en barca pels canals encara blaus del desgel, cavalcades de maig per camps florits. Messer Alberico passà moltes hores, potser més suaus que les que li oferia Hilzonde, buscant en els tranquils monestirs neerlandesos els manuscrits antics oblidats; quan els comunicava les seves troballes, els erudits italians creien veure que en ell floria altra vegada el geni del gran Marcili. Al vespre, asseguts davant del foc, l'amant i l'estimada miraven junts una grossa ametista vinguda d'Itàlia on es veien sàtirs besant unes nimfes, i el florentí ensenyava a Hilzonde els mots del seu país que designen les coses de l'amor. Compongué una balada en llengua toscana per a ella; els versos que dedicava a aquesta filla de marxants haurien pogut dedicar-se a la Sulamita del Càntic.

Passà la primavera; vingué l'estiu. Un dia una carta del seu cosí Joan de Mèdici, mig xifrada, mig redactada en aquest to de facècia amb el qual Joan ho amania tot, la política, l'erudició i l'amor, portà a Messer Alberico aquest detall de les intrigues curials i romanes del qual l'estada a Flandes el privava. Juli II no era immortal. Malgrat els ximpls i els estipendiàries guanyats per aquest ric i nici Riario, el Mèdici preparava des de feia molt de temps la seva elecció pel conclave proper. Messer Alberico no ignorava que les poques entrevistes amb els negociants de l'Emperador no havien estat prou per excusar el perllongament indegut de la seva absència als ulls del present Pontífex. Des d'ara, la seva carrera depenia d'aquest cosí tan a prop d'ésser elegit. Havien jugat plegats a les terrasses de Ca-

reggi; més tard, Joan l'havia introduït a la seva exquisida capelleta de lletrats una mica bufons i una engruna alcavots; Messer Alberico es vanagloriava d'arribar a dirigir aquest home subtil però d'una feblesa de noia; l'ajudaria perquè avancés cap a la cadira de sant Pere; es quedaria una mica enrere, i esperant alguna cosa millor, seria l'organitzador del seu regne. Va tardar una hora a organitzar la seva marxa.

Potser no tenia ànima. Potser el seu ardor sobtat només era el desbordament d'una increïble força del cos; potser, actor magnífic, provava sense treva una nova manera de sentir; o potser només era una successió d'actituds violentes i magnífiques, però arbitràries com les que prenen les figures de Buonarroto a les voltes de la Sixtina. Lucca, Urbino, Ferrara, aquests peons a la palestra de la seva família, de sobte, li obliteraven aquests paisatges plans, amb verdor i aigua on havia consentit viure un moment. Va apilar dins d'uns cofres els seus fragments de manuscrits antics i els esborranys dels poemes d'amor. Amb botes, esperons, guants de cuir i barret de feltre, més que mai cavaller i menys que mai home d'Església, pujà a veure Hilzonde per notificar-li que se n'anava.

Hilzonde estava embarassada. Ho sabia. No li ho digué.